

Jakokosken koulun opiskeluhooltosuunnitelma lukuvuosi 2026–2027

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Lukuvuosi 2026–2027	Kouluterveydenhoitaja	Koulukuraattori	Koulupsykologi
Valtakunnallinen mitoitus opp./työntekijä	460	670	780
Kontiolahden keskiarvo opp./työntekijä	382 opp/kth	462 opp	716 opp/psyk
Jakokosken koulu	58 opp./0,1 työntekijää Kouluterveydenhoitaja 1 työpäivää/2vk	58 opp./0,1 tt Koulukuraattori 1 työpäivä/2vk	58 opp./ 0,06tt

2. Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

2.1 Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Jakokosken kouluyhteisön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta seurataan jatkuvasti osana yhteisöllistä monialaista opiskeluhooltotyötä. Yhteisöllinen monialainen opiskeluhooltoryhmä hyödyntää työssään esimerkiksi kolmen vuoden välein järjestettävän kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksen raportointia, vuosittain neljännen ja viidennen vuosiluokan oppilaille toteutettavan THL:n kouluterveyskyselyn sekä TEAviisarin raportteja. Samoin yhteisöllinen monialainen opiskeluhooltoryhmä hyödyntää osana Kontiolahden kunnan perusopetuksen laadun arviointia vuorovuosin toteutettavien oppilas- ja hoitajakyselyjen tuloksia seuratessaan kouluyhteisön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta. Ryhmä kirjaa havaintonsa, nimeää päättämilleen toimenpiteille vastuuhenkilöt ja seuraa toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta koulunjohtajan johdolla.

2.2 Jakokosken koulun opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Yhteisöllinen monialainen opiskeluhoitoryhmä

Yhteisöllisessä opiskeluhoitoryössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Koulun lukuvuoden kehittämiskohteet ja painopistealueet ovat myös yhteisöllistä opiskeluhoitoa. Jakokosken koulun yhteisölliseen moniammatilliseen opiskeluhoitoryhmään kuuluvat koulunjohtaja (puheenjohtaja), laaja-alainen erityisopettaja, luokanopettajat ja kiertävät opettajat, joiden pääkoulu on Jakokosken koulu. Opiskeluhoiton henkilökunnasta mukana on vähintään kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori tai koulupsykologi. Lisäksi mukana on oppilas- ja/tai hoitajaedustus. Tarvittaessa pyydetään mukaan myös muita toimijoita. Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän sihteerinä toimii laaja-alainen erityisopettaja, joka laatii kokoontumisista muistion ja tallentaa sen Kontiolahden kunnan L-verkkokansioon. Ryhmä kokoontuu 3–4 kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmä voi kokoontua myös useamman koulun yhteisenä.

Pedagoginen ryhmä

Jakokosken koulun pedagoginen ryhmä suunnittelee muun muassa pedagogisia ratkaisuja koulussa ja resurssien käyttöä tarvittavan tuen järjestämiseksi. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa, mutta kuitenkin vähintään kerran syyslukukauden aikana. Pedagogiseen ryhmään kuuluvat koulunjohtaja, laaja-alainen erityisopettaja ja luokanopettajat. Lisäksi mukaan voidaan tarvittaessa kutsua kiertäviä opettajia ja/tai opiskeluhoiton henkilöstöä. Monialaiseen pedagogiseen ryhmään kuuluvat vähintään laaja-alainen erityisopettaja, luokanopettaja ja opiskeluhoiton ammattihenkilö.

Yksilökohtainen opiskeluhoitoryhmä

Jakokosken koulun yksilökohtainen opiskeluhoitoryhmä kutsutaan koolle tarvittaessa. Yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toiminnasta ks. luku 3.

2.3 Poissaolojen ennaltaehkäisy, seuraaminen ja niihin puuttuminen

Kouluun kiinnittymisen tukeminen on merkittävin osa poissaolojen ennaltaehkäisyä. Jakokosken koulun kouluun kiinnittymisen työn tavoitteena on luoda viihtyisä oppimisympäristö, jossa kaikilla turvallista toimia. Työtä tukevat KiVa Koulu- ja ProKoulu-toimintamallit, joita toteutetaan henkilökunnan, oppilaiden ja kotien kanssa yhteistyössä. Pieni kouluyhteisö, jossa kaikki tuntevat toisensa, toimii itsessään kouluun kiinnittymistä parantavana voimavarana. Yhteisöllisyyttä lisäävät koko koulun yhteiset tapahtumat.

Poissaoloihin puuttumisen toimintatavat ovat Kontiolahden kunnan perusopetuksen läsnäolon tukemisen ja poissaolojen ennaltaehkäisyyn mallin mukaiset.

2.4 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Käytön ehkäisemisen ja siihen puuttumisen toimintamallit ovat Kontiolahden kunnan opiskeluhoitosuunnitelman mukaiset.

Hyödynnämme syksyllä 2025 julkaistua Pohjois-Karjalan päihde- ja pelikasvatusopasta ennaltaehkäisevässä työssä.

2.5 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Muilla viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastuksen yhteistyöhön. Jakokosken koulun seuraavat aikataulun mukaiset tarkastukset järjestetään 2028 ja 2031.

Jakokosken koululla suoritettavan kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksen aikataulusta sekä muiden viranomaistahojen koollekutsumisesta huolehtii kouluterveydenhoitaja yhteistyössä koulunjohtajan kanssa. Kun tarkastuksen ajankohta on sovittu, koulunjohtaja huolehtii kouluyhteisön jäsenten ja huoltajien edustajien kutsumisesta mukaan tarkastukseen. Koulunjohtaja vastaa tarkastuksen esitietojen keräämisestä ja toimittamisesta kouluterveydenhoitajalle. Esitietoja kerätään ainakin henkilö- ja oppilaskunnalta sekä huoltajilta. Esitietojen kerääminen toteutetaan oppilas- ja vanhempaintoimikunnan kokoontumisissa, muissa yhteistyöpalaverissa tai Wilma-järjestelmän kautta toteutettavina kyselyinä.

Tarkastukseen osallistuvat kouluterveydenhoitajan lisäksi ainakin terveystarkastaja, työterveys- ja kiinteistöhuollon edustajat, työsuojeluvaltuutettu, koulunjohtaja, työntekijöiden edustaja, oppilaskunnan edustaja ja huoltajien edustaja. Kouluterveydenhoitaja huolehtii tarkastuskertomuksen kirjoittamisesta ja jakamisesta asianmukaisille tahoille. Koulunjohtaja vastaa tarkastuksen tuloksista tiedottamisesta henkilökunnalle, oppilaille ja huoltajille sekä tulosten käsittelemisestä yhteisöllisessä monialaisessa opiskeluhoitoryhmässä.

3. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi - yksilökohtainen opiskeluhoito

3.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäisille oppilaille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoiton kuraattori- ja

psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Koulun henkilökunnalla ja opiskeluhoitoon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata oppilasta hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoitoon palveluja. Aloitteen oppilaan ohjaamisesta yksilöllisen opiskeluhoitoon piiriin voi tehdä edellä mainittujen lisäksi myös oppilas itse tai hänen huoltajansa.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Koulussa toteutettava yksilökohtainen työ on sekä ehkäisevää että korjaavaa.

3.2 Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseen liittyviä asioita voidaan käsitellä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoitoon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Yksilökohtainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän kokoaa se opiskeluhoitoon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Oppilaan tai huoltajan suostumus pyydetään aina yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Suostumus voidaan pyytää suullisesti siinä vaiheessa, kun aletaan koota yksilökohtaista asiantuntijaryhmää ja sen jäseniä. Suullinen suostumus vahvistetaan kirjallisesti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Jos yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanoon tulee myöhemmin muutoksia, tehdään niistä merkintä lomakkeeseen. Suostumuslomake arkistoidaan opiskeluhoitokertomuksen yhteyteen.

3.3 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö, yleensä laaja-alainen erityisopettaja, kirjoittaa muistion Wilman lomakkeeseen ja kirjaa sinne ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät tiedot.

Opiskeluhoitokertomukset sekä muut opiskeluhoitoon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoitorekisteriin. Rekisterin vastuuhenkilö on tulosyksikötasolla tietosuojarekisterin ylläpitäjä ja koulun tasolla koulunjohtaja.

Opiskeluhoitorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta, ovat salassa pidettäviä. Koulun tasolla koulunjohtaja vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää mainittua rekisteriä. Paperiset suostumuslomakkeet ja

muut mahdolliset liitetiedostot arkistoidaan paloturvalliseen arkistokaappiin, ja niihin on pääsy vain tietoja työtehtävänsä perusteella tarvitsevilla.

3.4 Opiskeluhuollon tuki kurinpitotoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Kurinpitotoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä oppilaalle järjestetään yksilökohtaista opiskeluhuollollista tukea. Tuen suunnittelusta vastaa yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa tarpeen mukaan perustettava yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä. Opiskeluhuollon tavoitteena on ko. tilanteessa tukea oppilasta ja mahdollisesti myös tämän huoltajia sekä ohjata tarvittaessa ulkopuolisten palvelujen piiriin.

Opetustilanteesta poistetulle oppilaalle järjestetään asianmukainen valvonta irrottamalla riittävä määrä henkilökuntaa tähän tehtävään.

Keskustelumahdollisuus opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa järjestetään, jos työntekijä on paikalla. Myös puhelimitse tai muuten etäyhteydellä toteutettava keskustelu on mahdollinen. Määrääjäksi erotetun oppilaan opiskeluhuolto suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien, koulun ja opiskeluhuollon työntekijöiden kanssa kuitenkin niin, että opiskeluhuollon tuki on oppilaalle vapaaehtoista. Jos monialainen asiantuntijaryhmä on perustettu, se vastaa opiskeluhuollon tuen suunnittelusta ja seurannasta.

3.5 Kouluterveydenhuollon laajoihin terveystarkastuksiin liittyvät käytänteet

Terveystarkastusten järjestämispaikkana on koulunjohtajan toimisto.

Oppilaan laajan terveystarkastuksen esitietojen keräämistä varten käytetään THL:n ja OPH:n Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi -lomaketta, jonka kouluterveydenhoitaja toimittaa oppilaiden kautta koteihin. Tarkastettavan oppilaan luokanopettaja täyttää palautetusta lomakkeesta Opettajan havainnot -osion, jos huoltaja on antanut siihen suostumuksensa samalla lomakkeella. Luokanopettaja palauttaa omalta osaltaan täyttämänsä lomakkeen kouluterveydenhoitajalle, joka huolehtii lomakkeen saataville laajaan terveystarkastukseen. Jos terveystarkastuksessa lomakkeelle kirjataan opettajalle tiedoksi meneviä asioita, kouluterveydenhoitaja välittää mainitut tiedot.

Luokanopettaja toteuttaa 5.-luokkalaisille vuosittain MOVE!-mittaukset ja toimittaa niiden tulokset kouluterveydenhoitajalle käytettäväksi laajan terveystarkastuksen yhteydessä, jos oppilaan huoltaja on antanut suostumuksensa tietojen siirtämiseen kouluterveydenhuoltoon.

3.6 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

Vakavasti tai pitkäaikaisesti sairaan oppilaan hoitoneuvottelun kokoonkutsujana toimii koulun puolelta oppilaan luokanopettaja. Hän vastaa myös Wilma-muistion kirjaamisesta, ellei hoitoneuvottelussa muuta sovita.

Lääkehoitoa koulussa saavalle oppilaalle laaditaan lääkehoitosuunnitelma, jossa sovitaan ainakin seuraavista asioista:

- lääkityksen toteuttaja sekä tämän varahenkilö
- lääkityksen toteuttajien perehdytys
- erityistilanteisiin varautuminen
- ensiapukäytännöt
- työnjako ja vastuut koulun toimijoiden, vanhempien ja lapsen kesken

Lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaa lääkehoitoa saavan oppilaan luokanopettaja. Koulunjohtaja valvoo lääkehoitosuunnitelmien asianmukaisuutta. Lääkehoitosuunnitelma säilytetään koululla tietoturvasyistä arkistoituna ja se päivitetään tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään vuosittain.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

4.1 Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaiden osallisuus on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että heillä on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvissä asioissa. Oppilaille tulee myös järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien (mm. opiskeluhoitosuunnitelma) valmisteluun.

Huoltajien osallisuus ja mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun yhteistyössä voidaan parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittää yhteisöllisiä toimintatapoja. Opiskeluhoitoa toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Koulun opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulun henkilökunnan ja opiskeluhoollon henkilöstön kanssa. Huoltajat osallistuvat opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen vanhempainneuvoston ja yhteisöllisen monialaisen opiskeluhoitoryhmän kautta. Opiskeluhoitosuunnitelma käsitellään myös syksyn huoltajaillalla.

Oppilaat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin oppilastoimikunnan ja yhteisöllisen monialaisen opiskeluhooltoryhmän työskentelyyn osallistumisen kautta.

4.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Henkilöstön perehdyttämisestä Jakokosken koulun yhteisölliseen opiskeluhooltotyöhön vastaa koulunjohtaja. Henkilöstön osaaminen varmistetaan käsittelemällä asiaa säännöllisesti henkilökunnan kokouksissa. Tarvittaessa koulunjohtaja voi antaa henkilökunnan jäsenelle henkilökohtaista perehdytystä asiaan, jos jompikumpi osapuoli näkee sen tarpeelliseksi.

4.3 Yhteistyö oppimisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Koska oppilaan oppimisen tuen tarpeen arviointi ja suunnittelu tapahtuvat ensisijaisesti opettajien havaintojen pohjalta yhteistyössä oppilaan ja hoitajien kanssa, moniammatillista yhteistyötä hyödynnetään vain tarvittaessa. Opiskeluhoollon työntekijöitä voidaan myös konsultoida silloin, kun tuen järjestämiseen liittyvä asia kuuluu heidän työtehtäviinsä.

Jakokosken koululla ei järjestetä Kontiolahden kunnassa perusopetuksen yhdeksännen vuosiluokan oppilaille tarkoitettavaa joustavaa perusopetusta.

Sairaalaopetuksen yhteydessä toteutettava opiskeluhoollollinen yhteistyö on Kontiolahden opiskeluhooltosuunnitelman mukaista. Kun oppilaan paluuta sairaalaopetuksesta takaisin Jakokosken kouluun valmistellaan, järjestettävään nivelpalaveriin osallistuvat koululta pääsääntöisesti oppilaan luokanopettaja ja laaja-alainen erityisopettaja. Tarvittaessa paikalla voi olla myös opiskeluhoollon työntekijöitä.

4.4 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Oppilaille suunnattua kerhotoimintaa järjestetään Harrastamisen malli -toimintaohjelman puitteissa.

Vaara-kirjastojen kirjastoauto käy Jakokosken koululla perjantaisin.

Kontiolahden evankelisluterilainen seurakunta pitää päivänavauksia 5–6 kertaa lukuvuoden aikana.

Kontiolahden 4H-yhdistys järjestää koululla iltapäivä- ja kerhotoimintaa

Koulun vanhempaintoimikunta on mukana koulun tapahtumissa ja niiden suunnittelussa.

Jakokosken Kyläyhdistyksen kanssa tehdään yhteistyötä.

Urheiluseura Jakokosken Vesa pitää yllä koulun hiihtolatuja. Vesa jäädyttää myös luistinradan ja huolehtii talkoilla sen ylläpidosta.

Vaihtelevasti yhteistyötä tehdään myös muiden kylän yhdistysten, esimerkiksi Jakokosken Marttojen, kanssa.

Jakokosken koulu toimii yhteistyössä Kontiolahden kunnan nuorisotoimen kanssa esimerkiksi välittämällä oppilaiden tietoon nuorisotoimen järjestämää toimintaa.

Jos oppilaan toiminnassa täyttyvät rikoksen tunnusmerkit koulun henkilökunta on yhteydessä poliisiin. Koulu tekee Itä-Suomen poliisilaitoksen kanssa myös ennaltaehkäisevää yhteistyötä. Poliisi voi vierailla välitunnilla tai huoltajaillassa. Myös poliisin mediatiimin tuottamiin etäoppitunteihin osallistutaan.

4.5 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Opiskeluhuollon periaatteista ja toimintatavoista tiedotetaan ja niistä keskustellaan oppilastoimikunnassa, vanhempainseminaarissa, huoltajaillalla, Wilma-tiedottein, henkilökunnan kokouksissa ja koulutuksissa sekä osana päivittäistä koululla tehtävää työtä. Periaatteet ja toimintatavat sisältävä opiskeluhoitosuunnitelma on nähtävissä Jakokosken koulun Peda.net-sivuilla.

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

5.1 Jakokosken koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kontiolahden kasvatusta- ja koulutuslautakunta päättää päivitetyn suunnitelman hyväksymisestä syksyllä 2026.

5.2 JAKOKOSKEN KOULUN SUUNNITELMA KRIISI-, UHKA- JA VAARATILANTEIDEN VARALLE

Jakokosken koulun kriisiryhmän muodostavat koulunjohtaja yhdessä tapauksessa tarvittavan koulun opetus- sekä opiskeluhoitohenkilöstön kanssa.

a) Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa

- Estä lisäonnettomuuksien syntyminen.

- Anna potilaalle välitön ensiapu.
- Hälytä apua (ambulanssi, poliisi, palokunta puh. 112).
- Pyydä muita henkilöitä avuksesi; oppilaita voit pyytää hakemaan lisäapua.
- Pyritään saamaan muut oppilaat pois onnettomuuspaikalta.
- Ota yhteys koulunjohtajaan, tieto henkilökunnalle
- Jokainen opettaja ottaa oman luokkansa ja menee seuraavalle tunnille.

Tiedottaminen:

- Koulunjohtaja tiedottaa kotiin ja muulle henkilökunnalle tapahtuneesta.
- Luokanopettajat käsittelevät tapahtunutta luokissaan.
- Tapahtuneesta puhutaan avoimesti, konkreettisesti ja rehellisesti.
- Oppilaiden tulee saada puhua siitä, mitä ajattelevat ja tuntevat.
- Päästä järkyttyneimmät oppilaat kotiin vasta aikuisen mukana.
- Jos oppilas on joutunut onnettomuuteen, asian käsittelyssä täytyy huoltajien tahto.
- Kirjallinen viesti lähetetään tarvittaessa koteihin tapahtuneesta.

Jälkityö:

- Asian jälkipuintia jatketaan luokissa ja henkilökunnan kanssa tarvittaessa.
- Tarvittaessa koululle hankitaan ammattiauttajia.

b) Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu

Henkilökunta osallistuu kunnan ja muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin (esim. EA- ja Avekki-koulutukset). Pidämme koulurakennuksen ja -alueen hyvässä kunnossa ja ennakoimme mahdollisuuksien mukaan tilanteita, ettei kriisejä ja onnettomuuksia pääsisi syntymään. Koulun järjestyssäännöt ja yleiset ohjeet ohjaavat kaikkea toimintaa. Koulun suojelujohtaja on Matti Hurskainen ja varasuojelujohtaja Satu Muinonen. He yhdessä tai jompikumpi erikseen toimivat kriisitilanteissa toiminnan ohjaajina. Suojelujohtaja ja varasuojelujohtaja käsittelevät tietyt tapahtumaskenaariot keskustellen läpi lukuvuoden alussa ja tarvittaessa informoivat muuta henkilökuntaa. Lukuvuoden aikana koulussa pidetään vähintään yksi poistumisharjoitus, johon osallistuvat oppilaat ja henkilökunta. Sisälle suojautumisen toimintatavat ja niiden harjoittelu kuvataan erillisessä suunnitelmassa. Koulun sisäisestä tiedottamisesta vastaavat suojelujohtajat yhdessä. Koulunjohtaja vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.

c) Tapausesimerkkejä

Vakava onnettomuus koulussa tai koulumatkalla

Välittömät toimenpiteet:

- Anna potilaalle välitön ensiapu, älä poistu paikalta.
- Pyri pitämään oppilaat pois onnettomuuspaikalta.
- Soita paikalle ambulanssi hätänumerosta 112.
- Huolehdi, että koulunjohtaja saa tiedon.
- Koulunjohtaja ilmoittaa oppilaalle tapahtuneesta onnettomuudesta oppilaan kotiin.
- Koulunjohtaja huolehtii muusta tiedottamisesta.
- Onnettomuuden silminnäkijöiden hoito.

Jälkityö:

- Harkitaan jälkipuinnin tarve.
- Koulun kriisiryhmä kokoontuu tarvittaessa.
- Luokanopettaja tekee yhteistyössä koulunjohtajan kanssa tapahtuneesta vahinkoilmoituksen.
- Voimakkaasti reagoivat oppilaat ja heidän perheensä tulee ohjata tarvittaessa tuen piiriin.
- Tärkeää kuulla perheen toiveet tilanteen käsittelystä ja kunnioittaa niitä.

Kuolemantapaukset

Oppilas

Välittömät toimenpiteet:

- Koulunjohtaja/luokanopettaja tiedottaa kuolemantapauksesta opettajakunnalle ja muulle henkilökunnalle.
- Yhdessä sovitaan, mitä asiasta kerrotaan luokissa ja työyhteisön ulkopuolella.
- Koulunjohtaja/luokanopettaja kysyy perheeltä, mitä kuolemasta voidaan kertoa koululla. Huoltajien toivetta on noudatettava.
- Luokanopettaja kertoo tapahtuneesta luokkansa oppilaille ja luokassa käsitellään asiaa yhdessä.
- Kun kaikki luokat tietävät tapahtuneesta, nostetaan lippu koululla puolitankoon.

Muistotilaisuus koululla:

- Koululla järjestetään muistotilaisuus ja hiljainen hetki.

- Tilaisuus järjestetään mieluiten jo kahden seuraavan päivän aikana.

Hautajaispäivä:

- Luokanopettaja ja oppilaat voivat osallistua hautajaisiin, mikäli omaiset niin haluavat.

Jälkityö:

- Luokanopettajan tulisi saada tarvittaessa tukea luokkansa kanssa tehtävään surutyöhön kouluyhteisöön kuuluvilta henkilöiltä ja ammattiauttajilta.
- Luokkakeskustelut ovat tärkeitä, niissä oppilaat voivat kertoa tapahtumaan liittyvistä omista ajatuksistaan ja tunteistaan.

Henkilökuntaan kuuluva

- Koulunjohtaja tiedottaa kuolemantapauksesta koko koululle.
- Vietetään hiljainen hetki.
- Noudatetaan omaisten toiveita asian informoinnissa.
- Koulunjohtaja / työtoverit tekevät surunvalittelukäynnin ja / tai osallistuvat mahdollisesti hautajaisiin.
- Henkilöstön keskuudessa käsitellään tapahtunutta kunnioittaen omaisten toiveita.

Työntekijän läheisen kuolema

- Jos opettaja lähiomaisen kuollessa joutuu poistumaan kesken työpäivän työpaikaltaan, koulunjohtaja ottaa vastuun luokan työskentelystä.
- Koulunjohtaja kysyy työntekijältä, minkä verran asiaa voi käsitellä työyhteisössä.
- Koulunjohtaja/esihenkilö huolehtii, että tarvittaessa työntekijälle tarjotaan ammattiauttajien apua.

LIITE: Kirjemalli menehtyneen oppilaan luokkatoverin kotiin

_____ luokka on tänään saanut surullisen tiedon, että _____ on menehtynyt. Tämä asia koskettaa syvästi meitä kaikkia, erityisesti luokan oppilaita. Lähipäivinä tulemme käyttämään aikaa tapahtuneesta puhumiseen ja keskusteluun.

Oppilaille on erityisen tärkeää, että myös kotona voidaan puhua avoimesti tapahtuneesta. Älä epäröi ottaa yhteyttä meihin lisätietoja tai apua kaivatessasi.

Henkisesti järkyttyneen kohtaaminen

Itsemurhan uhka:

- Jos oppilas puhuu itsemurhasta, se ei ole normaali ilmiö.

- Tilanteen nähnyt / kuullut henkilökunnan jäsen ottaa asian esille koulunjohtajan kanssa ja tilannetta käsitellään koulun pedagogisessa ryhmässä.

- Oppilaan huoltajiin otetaan yhteyttä asiasta.

- Vaaran merkit:

- pitkittynyt masentuneisuus, ilottomuus, mielialan muutos
- kuoleman ajatukset, uhkailut itsemurhalla
- aiempi itsetuhoisuus
- lahjoittelee tavaroitaan
- kertoilee jostain tuntemastaan itsemurhan tehneestä
- äsken koettu voimakas elämänmuutos voi olla laukaisevana tekijänä

- Miten autat:

- Asiaan on aina puututtava, mikäli vaaran merkit havaitaan
- asiassa on muistettava hienotunteisuus, keskustellaan asian oikeilla nimillä
- muistetaan, että oppilaat eivät välttämättä ymmärrä kuoleman lopullisuutta
- keskustellessasi anna oppilaan ymmärtää, että hänestä välitetään

Psykoottisen käyttäytymisen tunnistaminen:

Oppilaalla saattaa esiintyä mm. seuraavia oireita:

- vetäytyminen, pyrkimys olla yksin
- sekavat tai epärealistiset puheet
- rituaalit, pakkotoiminnat
- suhtautuminen koulutyöhön muuttuu, ei välitä koulutyöstä tai yrittää tehdä enemmän kuin jaksaa
- erikoinen toiminta, jota ei itse halua tai osaa selittää
- vihjailee avuntarpeesta
- ulkoinen olemus voi muuttua äkkiä, esim. hoitamattomuus
- tunneilmaisun kapeutuminen tai muuttuminen esim. äkilliset naurun- tai itkunpuuskat
- harhaluulot

- Miten autat:

- Asiaan on aina puututtava, mikäli vaaran merkit havaitaan
- keskustellessasi anna lapsen ymmärtää, että hänestä välitetään
- Mikäli oppilaalla on oireita paljon, ota yhteys mielenterveystyön asiantuntija

6. Suunnitelman toteuttaminen, seuranta ja päivittäminen

6.1 Seurannasta vastuussa oleva taho koulussa

Opiskeluhooltosuunnitelman vastaa koulunjohtaja. Yhteisöllinen monialainen opiskeluhooltotyöryhmä, koulun henkilökunta ja koulunjohtaja seuraavat suunnitelman toteutumista.

6.2 Seurattavat asiat

Vuosittain seurataan kiusaamisen ja häirinnän vastaisen toiminnan onnistumista, oppilaiden tukitoimien toteutumista ja riittävyttä sekä oppilaiden osallisuuden toteutumista. Lisäksi yhteisöllinen monialainen opiskeluhooltoryhmä voi määritellä muita seurattavia asioita.

6.3 Käytettävät menetelmät

Seurannassa käytetään apuna tilastoja, koonteja ja kyselyiden tuloksia. Seurannassa hyödynnetään esimerkiksi osana Kontiolahden kunnan perusopetuksen laadun arviointia toteutettavat oppilas- ja huoltajakyselyt, KiVa-kysely ja koulun oma kiusaamiskyselyt, kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastusten tulokset, sekä kouluterveydenhuollon keräämät tilastotiedot.

6.4 Aikataulu

Opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista arvioidaan jatkuvasti, mutta koko lukuvuoden toiminnan arviointi tapahtuu osana yhteisöllisen monialaisen oppilashuoltoryhmän kevään viimeistä kokoontumista.

6.5 Seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen koulun opiskeluhoollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille

Seurantatietoja ja toiminnan arviointia käytetään avuksi tulevan lukuvuoden suunnittelussa. Opiskeluhoollon lukuvuoden tavoitteista tiedotetaan syksyn huoltajaillassa. Tavoitteet ovat osa Jakokosken koulun lukuvuosisuunnitelmaa, joka on huoltajille näkyvässä Wilmassa. Lukuvuosisuunnitelma opiskeluhoollon kehittämisen tavoitteineen julkaistaan myös koulun Peda.net-sivuilla.